

Heikki Halttunen

Laurie Niemi – amerikansuomalainen futistähti

Laurie Niemi saavutti amerikkalaisen jalkapallon pelaajana ja valmentajana enemmän kuin yksikään toinen amerikansuomalainen. Vain Niemi on valittu sekä yliopistosarjojen all american -miehistöön että ammattilaisten tähdistöön Pro Bowliin. 42-vuotiaana menehtynyt Niemi ehti valmentaa seitsemän ammattilaisvuotensa jälkeen niin yliopisto- kuin ammattilaissarjoissa.

Laurie Niemi Award annetaan vuosittain sille Washington State yliopiston jalkapallojoukkueen senioripelaajalle, joka parhaiten edustaa rohkeutta, sisua ja positiivista asennetta. Ne olivat Laurie Niemelle tyyppisiä luonteenpiirteitä.

Montanasta Washingtoniin

Laurie Jack Niemi syntyi vuonna 1925 Montanan Red Lodgessa.¹ Laurien isä Matti K. Niemi (Kiviniemi), oli syntynyt 1892 Suomessa.² Myös äiti Martha

Niemi oli syntynyt Suomessa ja muuttanut Yhdysvaltoihin vuonna 1916. Niemen perhe asui aluksi Montanassa, jossa molemmat pojat Toivo ja Lauri syntyivät.³ Laurin nimi kirjoitettiin myöhemmin muotoon Laurie.

Perhe muutti Washingtonin osavaltioon vuonna 1932.⁴ Laurie asui äitinsä Marthan ja veljensä kanssa perheen maatilalla. Marthan ammatti oli maanviljelijä.⁵ Isä Matt oli muuttanut töiden perässä Montanan Butteen vuonna 1940 ja teki siellä kaivosmiehen töitä.⁶ Matt palasi myöhemmin perheensä luo Washingtoniin.

High schoolista yliopistoon

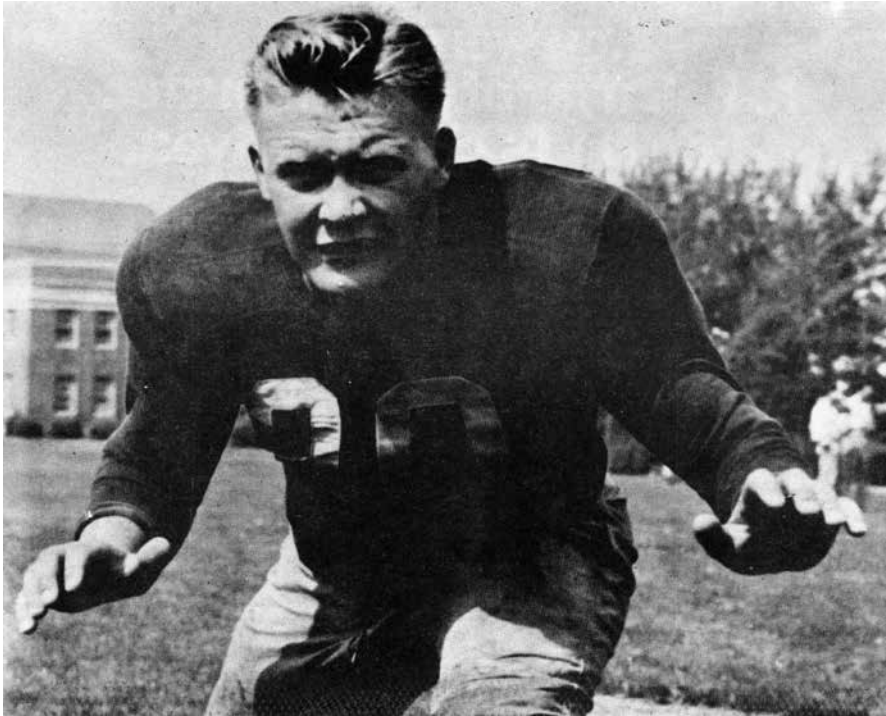
Laurie Niemen urheilu-ura alkoi Clarkston-Adams high schoolissa, jossa hän urheili monipuolisesti ansaiten kirjainmerkit pusakkaansa niin amerikkalaisessa jalkapallossa, koripallossa kuin baseballissa.⁷

Koulun vuosikirjan urheilusivuilla senioriluokan Laurie J. Niemen mainittiin jättävän suuren aukon jalkapallojoukkueen linjapeleamiseen. Kirjan mukaan Niemi tulisi olemaan crackerjack at tackle eli erinomainen hyökkäyslinjan tackle missä tahansa joukkueessa.⁸ Niemi pelasi sekä hyökkäys- että puolustuslinjassa läpi uransa. Niemen ura Washington Staten yliopiston ohjelmassa käynnistyi vuonna 1945, jolloin hän pääsi mukaan jalkapallojoukkueeseen. Niemen pelaajatiedot olivat yliopiston ottelulehtisessä: pelinumero 34, pelipaikka hyökkäyksen linjassa vasen guard, paino 100kg, pituus 183, ikä 20.⁹

Washington State Cougarsien kausi oli voitokas ja joukkue sijoittui toiseksi Pacific Coast Conferencessa kuudella voitolla, kahdella tappiolla ja yhdellä tasapelillä.¹⁰ Valmentajana toimi Phil Sarboe, joka oli aikoinaan pelannut NFL-joukkue Washington Redskinsien riveissä.

Niemi väläytteli osaamistaan ottelussa Washingtonin yliopistoa vastaan. Hän pysäytti ottelun lopussa vastustajan pallonkantajan etenemisen miinusjaardeille. Lisäksi Niemi sai kaapattua irtopallon joukkueelleen seuraavan yrityksen aikana. Hyvien otteidensa johdosta Niemi pääsi *Associated Pressin* Viikon Linjamies -listalle.¹¹

Vuoden 1946 joukkue harjoitteli kevätleirillä iltapäivisin kahden tunnin ajan. Harjoituskentällä kajahtelivat puskutyynyjä blokkaavien

Laurie Niemi Washington Staten yliopiston otteluasussa vuonna 1946. (Kuva Washington State University)

linjamiesten äänet, pelinrakentajan rytmikkäät aloitussignaalit sekä valmentaja Sorboen käskyt. Joukkue harjoitteli T-muodostelmasta pelejä keskittyen oikeaoppiseen askellukseen, pallon ojennuksien hämäyksiin sekä hyökkäyspelien nimien ja numeroiden opetteluun. Valmennusryhmään liittyi kauden ajaksi linjavalmentaja Elmer Huhta. Myös hän kuului siihen amerikansuomalaisten ryhmään, jonka vanhemmat olivat muuttaneet 1900-luvun alkupuolella Suomesta siirtolaisvirran mukana Amerikkaan.¹² Huhta opetti Niemelle ja muille linjamiehille pull out-liikkumista ja näytti tähtäyspisteitä blokkaamista varten.¹³

Niemen pelipaikka vaihtui kaudella 1946 vasemmaksi tackleksi. Hän kuului edelleen joukkueen aloituskokoonpanoon.¹⁴ Menestys jäi vaatimattomaksi, sillä Cougars voitti ja pelasi tasan yhden ottelun ja hävisi viisi.¹⁵

Opiskelijaelämää

Amerikkalaiseen opiskelijaelämään kuului olennaisena osana veljeskuntatoiminta. Niemi oli Sigma Alfa Epsilonin jäsen. Veljeskunnan SAE-talon toinen nimitys, ”Sleep And Eat” -talo johtui sen isokokoisista asukeista, joihin Niemikin kuului.¹⁶

Grey W oli toinen yhdistys johon Niemi kuului. Se koostui yliopiston edustusurheilijoista ja teki erilaisia hyväntekeväisyystempauksia. Pelikaveri Jerry Williams toimi organisaation presidenttinä.

Kun Grey W organisoi joulujuhlat Washington Staten opiskelijoiden lapsille, mukea Laurie Niemi tarvitsi vain vähän toppauksia joulupukkina esiintymiseen. Joulupukki-Niemi kävi jakamassa lahjat myös niille lapsille, jotka sairaina eivät päässeet itse juhlaan.¹⁷

Viimeiselle yliopistopelikaudelle 1948 Niemen paino oli noussut 240 paunaan eli 109 kiloon. Hän pelasi edelleen aloittavana hyökkäyksen tacklana. Cougarsin kausi päättyi neljään voittoon, kolmeen häviöön ja yhteen tasapeliin.¹⁸ Tasapeliottelussa Oregon Staten riveistä löytyi tutulla sukunimellä varustettu linjamies Arvid Niemi.¹⁹

Kaudesta muodostui erittäin merkittävä joukkueen kapteenina toimineelle Niemelle, joka valittiin *International News Services* All-America-miehistöön. Niemen nimi löytyi myös *Associated Press* ja *United Press* All-Pacific Coast -tähdistöjoukkueista.

Niemen nimi kaiverrettiin tavoiteltuun J. Fred Bohler -kiertopalkintoon, johon Washington Staten pelaajat valitsivat keskuudestaan inspiroivimman senioriluokan pelaajan.²⁰ Menestyksen vuotenaan Niemi pääsi myös All Conference First Team -joukkueeseen yhdessä tulevan valmentajakaverinsa Jerry Williamsin kanssa.²¹

Niemi valittiin yliopistosarjojen TOP 1 kansalliseksi linjamieheksi lokakuussa 1948 *Associated Pressin* valitsemana. Niemen valmentaja Sarboe kuvaili Niemeä:

”Niemi on joukkueemme sytytystulppa. Jos hän taklaa puolustuksessa juoksijan vain aloituslinjan tasalle, hän ei ole tyytyväinen. Hyökkäyksessä hän haluaa Cougarsin juoksevan hänen blokkiansa takaa. Niemi ei tyydy pelaamaan pelkästään hyvää jalkapalloa, hän haluaa olla pelisuorituksissaan erinomainen.”²²

Niemi valittiin myös parhaiden yliopistopelaajien edustusjoukkueeseen, joka mittasi edellisen kauden NFL-mestarin Philadelphia Eaglesin pelikuntoa Chicagon Soldier Fieldillä elokuussa 1949.²³ Ottelu päättyi 38–0 Eaglesin voittoon 93 000 katsojan seuratussa ottelua.²⁴

Washington Staten pelaajille Laurie Niemelle ja Jerry Williamsille siunaantui vielä yksi miellyttävä edustustehtävä, kun heidät valittiin yliopistopelaajien vuoden 1949 kutsuturnaukseen Hula Bowliin Hawaijin Honolulu Stadiumilla.²⁵

Viisi kautta NFL:ssä

Niemi varattiin ammattilaiseksi NFL:ään toisen kierroksen numerolla 18 ja joulukuussa 1948 hän allekirjoitti sopimuksen Washington Redskinsin kanssa.²⁶ NFL:n kymmenen seuraa valitsi tilaisuudessa jokainen itselleen kaksikymmentäviisi pelaajaa. Redskinsissä uransa päättänyt valmentaja Turk Edwards suositteli Niemeä. Edwards tunsu Niemen pelaajapolun tarkasti, koska oli pelannut samassa Clarkston high schoolissa sekä yliopistopalloa Washington Statessa.²⁷

Redskinsin kausi alkoi heinäkuussa 1949 kolmen viikon leirillä lähellä Los Angelesia. Joukkue pelasi viisi harjoitusottelua ennen varsinaisen kauden alkua syyskuussa.²⁸ 185cm pitkä ja 113 kiloa painanut Niemi valtasi aloittavan tacklen pelipaikan joukkueensa hyökkäyksessä heti ensimmäisenä vuotenaan.²⁹ Redskins voitti neljä ottelua ja hävisi seitsemän sekä pelasi yhden tasan.³⁰

Niemi kärsi nilkkavammasta tulokaskaudellaan ja lepäsi kaksi ottelua.³¹ Washington Redskins maksoi Niemelle ensimmäisestä kaudesta 7000 dollaria.³²

Kaudella 1951 Niemi nousi NFL:n aateliin. Redskinsin saldoksi tuli viisi voittoa ja seitsemän häviötä, mutta Niemi itse valittiin ammattilaisten tähdistöotteluun Pro Bowliin neljän muun Redskins-pelaajan kanssa.³³

1952 Niemi jatkoi Redskinsin riveissä ja hävisi täpärästi pelaajien äänestyksessä puolustuksen kapteenin tittelin ja hänet valittiin Pro Bowliin toistamiseen.

Niemi oli yksi NFL:än valovoimaisimmista linjapelaajista, joka välillä päätti myös hyökkäyksen ja puolustuksen pelivalinnoista.³⁴ Kausi jäi Niemen viimeiseksi Redskinsin organisaatiossa, jossa hän pelasi viidessä kaudessa yhteensä 56 ottelua.³⁵ Ammattilaisena tienatut dollarit eivät kuitenkaan riittäneet koko vuoden ansioiksi, ja vuonna 1953 Niemi toimi golf-kenkien myyjänä yhdessä Redskinsien varustepäällikkö Kelly Millerin kanssa.

Linjamiehen unelma

Amerikkalaisessa jalkapallossa maalin tekeminen linjamiehen toimesta on hyvin harvinaista, sillä kosketuksia palloon tapahtuu harvoin. Yliopistoaikanaan Niemi kertoikin tavoitteestaan:

”Haluaisin tehdä ottelussa touchdownin. High schoolissa ja collegessa haaveeni oli päästä pelaamaan takakentällä. Clarkston high schoolissa pääsin sitten kerran kokeilemaan takakenttäpelaamista, mutta olin liian iso ja kömpelö siihen hommaan. Ottelussa Montanan yliopistoa vastaan valmentaja sanoi, että pääsen kantamaan palloa, kun olemme tehneet 50 pistettä. Joukkueemme teki ottelussa 48 pistettä, joten maalin teko siirtyi tulevaisuuteen.”³⁶

Niemen viimeisellä ammattilaiskaudella 1953 Redskins pelasi standardi 5–2 muodostelmaa puolustuksessa. Niemi esiintyi läpi uransa myös linjapuolustajana, ja erityisesti sen jälkeen kun muodostelma vaihdettiin 4–3 muotoon.³⁷ Kun Redskins pelasi Philadelphia Eaglesia vastaan lokakuun alussa 1953, ottelua seurasi 19 000 katsojaa. Ensimmäisellä neljänneksellä Eagles meni johtoon 7–0, mutta ottelu tasoittui, kun linjapuolustaja Niemi kaappasi irtopallon syliinsä ja juoksi sen maaliin. Ottelu päättyi tasatulokseen 21–21 Niemen sankariteon johdosta.³⁸

Raskaat vuodet Kanadassa

Heinäkuussa 1954 Niemi ilmestyi yllättäen uuden kanadalaisen ammattilaisjoukkueen British Columbia Lionsin leirille, jossa 52 pelaajaa haki sopimusta.³⁹ Lähtöä oli edeltänyt tulokseton palkkaneuvottelu Redskinsin kanssa, joka väitti että Niemellä oli voimassa oleva sopimus.⁴⁰ Redskinsin presidentti George Preston Marshall uhkaili:

”Me menemme oikeuteen ja saamme näyttöä vaatimuksestamme. Pojan on aika ymmärtää, että sopimus on sopimus.”

Samankaltaiset sopimukset muissa NFL-joukkueissa eivät kuitenkaan estäneet tusinaa NFL-pelaajaa siirtymästä Kanadaan, jossa toimi CFL:n edeltäjä WIFU eli Western Inter-provincial Football Union.⁴¹ Massiivinen 255-paunainen Niemi oli vain 29-vuotias ja hän oli pelannut viisi pitkää kautta Redskinseissä. Niemeä pidettiin yhtenä Natinal Football Leaguen parhaista linjamiehistä.⁴²

Kanadalainen oikeusistuvin kumosi Niemeä vastaan tehdyn kanteen ja Niemi sai peliluvan kauden aloitusotteluun elokuussa 1954.⁴³ Tuomiossa todettiin, että Lions ja Redskins pelasivat eri pelejä eri maissa eikä niillä ollut keskinäistä kilpailua.⁴⁴

Lionsin ensimmäinen joukkue vuonna 1954 oli haalittu kokoon sieltä täältä, koska uudelle joukkueelle ei järjestetty värväystapahtumaa. Joukkueella oli kuitenkin 30 000 fania, jotka hurrasivat jokaisesta yrityksestä. Niitä ei tosin ensimmäisellä kaudella koettu kovin usein. Vancouver janoi jännitystä, ja kun Lions voitti ensimmäisen ja ainoan mutaisella kentällä pelatun ottelunsa 1954 9–4 Calgarya vastaan, riemulla ei ollut rajoja. Fanit repivät maalitolpat alas ja Vancouverin Granville Streetillä oli suuret juhlat. Lionsin ottelut olivat sosiaalisia tapahtumia, joihin osallistui runsaasti naisia.

Niemen ammattilaisuus Kanadassa kesti vuodet 1954–1955. Hän pelasi hyökkäyksen linjassa guardia ja tacklea, yhteensä 32 ottelua. Niemen ensimmäisestä sopimusvuodesta WIFU:ssa maksettiin 13 000 Kanadan dollaria, jotka tuohon aikaan olivat samanarvoisia USA:n dollarien kanssa.⁴⁵

Niemi kertoi Kanadan kokemuksistaan Kiwanis-yhdistyksen lounaalla Washingtonin Pullmanissa syyskuussa 1958: ”Yhdysvallat on paras paikka urheilijalle, joka tähtää ammattivalmentajan uralle. Ainoa syy Kanadaan menemiselle on, jos aikoo jäädä sinne asumaan.”

Niemi pelasi Lionseissa 58 minuuttia jokaisessa ottelussa. NFL:ssä otteluita oli kerran viikossa, mutta Kanadassa pelattiin kahtena päivänä, sekä lauantaisin että maanantaisin. Kova pelitahti raskaissa otteluissa vaikutti, ja Niemen pelipaino putosi 257 paunasta 239:een. Kanadan liigassa sallittiin 12 amerikkalaista pelaaja joukkueessa ja kuormitus oli heille kovaa. Niemi totesi tehneensä silloin raskainta työtään elämässään.⁴⁶

Coach Niemi

Niemi aloitteli valmennusta jo peliuransa aikana tammikuussa 1951, kun hänet nimettiin North Central high schoolin päävalmentajaksi Washingtonin Spokaneen. Komennus jäi kuitenkin lyhyeksi, kun Niemi palasi pelaajaksi Washington Redskinsin riveihin puolen vuoden jälkeen.⁴⁷

Kanadan vuosiansa jälkeen Niemi aloitti varsinaisen valmentajauransa ja lähti 1956 synnyinosavaltionsa Montana State -yliopistoon vanhan pelikaverinsa Jerry Williamsin avuksi. Williams toimi yliopiston joukkueen päävalmentajana, Niemi hyökkäyslinjan valmentajana.

Toukokuussa 1956 Niemi ja Williams joutuivat myrskyyssä Williamsin ohjaamassa pienlentokoneessa. Miehet olivat palaamassa Montanaan pelaajavärväysmatkalta, kun kone joutui tekemään pakkolaskun syrjäiselle maantielle. Molemmat selvisivät hengissä, mutta olivat tiedottomassa tilassa, kun paikallinen rekkakuski saapui auttamaan. Niemi oli saanut haavoja ja hänen kylkiluunsa olivat murtuneet.⁴⁸ Williams siirtyi 1958 valmentajaksi Philadelphia Eaglesiin ja jätti paikansa haettavaksi. Niemi pyrki toimeen ja pääsi hakuprosessissa neljän parhaan joukkoon.⁴⁹ Valinta ei kuitenkaan osunut Niemeen, ja hän sai seuraavan pestin kasvattiyliopistostaan Washington Statesta, joka palkkasi hänet hyökkäyslinjan valmentajaksi.⁵⁰

Kolmen yliopistovuoden jälkeen Niemi eteni vuonna 1961 ammatillisuun. Hallitseva NFL-mestari Philadelphia Eagles valitsi 36-vuotiaan Niemen hyökkäyslinjavalmentajaksi.⁵¹ Valmennusryhmässä toimi myös Jerry Williams.

Niemi oli valmennustyön lisäksi mukana pelaajavärväyksessä. 1960-luvun alussa värväys tapahtui Eaglesissa niin, että toiminnanjohtaja soitteli tutuille yliopistovalmentajille ja keräsi heiltä informaatiota. Valmentajat lukivat suurten kaupunkien Bostonin, Chicagon, New Yorkin ja Atlantan lehdistä yliopistopelien raportteja. Eaglesilla ei ollut kokopäivätoimista scouttaajaa vaan apuvalmentajat seurasivat lauantaisin yliopisto-otteluita ja keräsivät listoja lupaavista pelaajista.⁵²

Niemen ura NFL:ssä päättyi tammikuussa 1964, kun Eaglesin uusi omistaja halusi vaihtaa päävalmentajan. Samalla lähti työpaikka myös Niemeltä. Syynä valmennusmiehityksen vaihtoon lienee ollut se, että Eagles oli jäänyt kahtena viimeisenä vuotena divisioonansa viimeiseksi.⁵³

Valmentaja Laurie Niemi kuuntelemassa taktisia ohjeita. (Kuva Washington State University)

NFL-komennuksen jälkeen Niemi palasi Washington State -yliopistoon, jonka valmennuksessa hän toimi vuodet 1964–1967.⁵⁴ Hän oli vastuussa vastustajien scouttaamisesta ja joutui matkustamaan näiden otteluihin. Vuonna 1965 Villanovan yliopistojoukkueesta Niemen scouttauseraportti varoitti joukkuettaan Cougarsia siitä, että vastustajan muodostelmat ovat pitkälti samoja Cougarsin kanssa ja että joukkue pyrki blitzaamaan tukimiehiä ensimmäisillä yrityksillä.⁵⁵

Ennenaikainen kuolema

Vain muutama kuukausi Niemen nimityksestä Washington Staten valmennusryhmään hänen terveydentilansa huononi.⁵⁶ Niemi hävisi lopulta elämänsä kovimman ottelun kaksitoista vuotta kestänyttä kroonista leukemiaa vastaan 42-vuotiaana helmikuussa 1968 Washingtonin Spokaneessa.⁵⁷

Niemi oli asuinkunnassaan Lewis Countyssa tunnettu ja kunnioitettu henkilö. Eräs hänen läheisimmistä ystävästään, paikallisen high schoolin valmentaja ja pelikaveri vuodelta 1946, muisteli:

”Yhdessä ottelussa meidän puolustuksemme oli painettu aivan oman maalilinjan tuntumaan. Toimin joukkueemme kapteenina ja minä ja Laurie pidimme lyhyen juttutuokion. Hän naulasi tämän jälkeen vastustajan pallonkantajan kolme kertaa peräkkäin nurmikkoon ja saimme pallon lopulta keskikentällä.”⁵⁸

Niemen muistotilaisuudessaan oli paikalla 500 henkeä.⁵⁹ Muisteltiin Niemen olleen Big Man. 250-paunainen miesjätti puhui pehmeällä äänellä ja uskoi täydestä sydäimestään, että jalkapallo fyysisillä ja henkisillä vaatimuksillaan kehitti nuorisoa enemmän kuin muut lajit. Usein hän demonstroi itse oikeita tekniikoita ja hyppäsi mukaan aloituslinjan vauhtiin tekemään aukkoja juoksua varten.⁶⁰

Vuoden 1968 *The Cougar Huddlen* -ottelulehtisessä oli lyhyt muistokirjoitus Niemestä otsikolla ”Niemen läsnäolon voi tuntea tänään”:

”Kun vuoden 1968 jalkapallokausi käynnistyy, tuttu iso hahmo puuttuu joukkueen sivurajalta. Useimmat cougarsit tunsivat Lau-

rie J. Niemen läsnäolon – valmentajana, opettajana ja ystävänä. Seitsemän vuotta yliopistossa valmentanut Niemi muistettiin rakastettuna valmentajana, joka piti tärkeänä oppia tuntemaan ne ihmiset, joita valmensi. Lämpö, luja usko ja lojaalisuus heijastuivat kaikkiin niihin asioihin, joita hän halusi jakaa tuhansien valmennuksessaan olleiden nuorten kanssa. Tänäpä tuhanne katsojat hiljentyvät muistelemään hänen vihkiytymistään lajia ja Washington State yliopistoa kohtaan⁶¹

Niemi rakasti yliopistoaan niin paljon, että pyysi levittämään tuhkan­sa sen kampukselle.⁶² Hänen nimensä nousee esille edelleen, kun Laurie Niemi Award luovutetaan vuosittain ansioituneelle Washington State -joukkueen pelaajalle. Palkinto on jaettu vuodesta 1968 lähtien.⁶³

Washington State Athletic Hall of Fame Council on nimennyt ansioituneita cougareita vuodesta 1978 lähtien. Laurie Niemi valittiin ansioistaan kunniamiehistöön lokakuussa 2007 Washington Staten Homecoming -ottelussa.⁶⁴ Palkinnon vastaanottivat hänen vaimonsa Maxine sekä lapset Sharon ja Steve.⁶⁵

Laurie, Jack Niemi (1925–1968), pelaajaura

- 1943–1945 Clarkston-Adams high school
- 1946–1948 Washington State yliopisto
- NFL Washington Redskins 1949–1953, 56 ottelua
- ammattilaisten tähdistöjoukkue Pro Bowl 1951 ja 1952
- pelasi 56 ottelua viidessä kaudessa
- CFL British Columbia Lions 1954–1955, 32 ottelua

Valmennusura

- 1951 North Central high school päävalmentaja
- 1956–1957 Montana State hyökkäyslinjan apuvalmentaja
- 1958–1960 Washington State hyökkäyslinjan apuvalmentaja
- 1961–1963 NFL Philadelphia Eagles hyökkäyslinjan apuvalmentaja
- 1964–1967 Washington State hyökkäyslinjan apuvalmentaja

Viitteet

- 1 Laurie Niemi. Viitattu 16.6.2016 <http://www.databasefootball.com/players/playerpage.htm?ilkid=NIEMILAU01>
- 2 Matt Niemi. Viitattu 22.12.2014. <http://www.geni.com/people/Matti-Niemi/6000000013924362211>
- 3 United States census 26.4.1940 Clarkston Heights Election Precinct, Asotin, Washington, 5B. Laurie Niemi
- 4 Lauri Niemi Dies in Spokane. Billings Gazette 20.2.1968, 15.
- 5 United States census 26.4.1940 Clarkston Heights Election Precinct, Asotin, Washington, 5B. Laurie Niemi
- 6 United States census 1940 Butte, Election Precinct 15, Silver Bow, Montana, United States Matt Neimi (Niemi)
- 7 Lauri Niemi Dies in Spokane. Billings Gazette 20.2.1968, 15.
- 8 Clarkston-Adams high schoolin vuosikirja 1943, 2–6.
- 9 Football Program The Cougar Huddle. Oregon vs. Washington State. 10.11.1945, 8–9.
- 10 The 1946 Chinook. State College of Washingtonin vuosikirja, 243.
- 11 Adelman Is Named Lineman of The Week. New York Times 28.11.1945, 2.
- 12 United States census 5.4.1930 Grays Harbor, Hoquiam, Washington, Elmer Huhta.
- 13 Nearly 100 Men Turn Out For Football As New Coaches Look On. Washington State Evergreen., student newspaper 4.12.1946, 3.
- 14 Football program The Cougar Huddle. Washington vs. Washington State. 12.10.1946, 21
- 15 The 1946 Chinook. State College of Washingtonin vuosikirja, 202
- 16 The 1946 Chinook. State College of Washingtonin vuosikirja, 194.
- 17 The 1948 Chinook. State College of Washingtonin vuosikirja, 190.
- 18 The 1949 Chinook. State College of Washingtonin vuosikirja, 226.
- 19 Football Program The Cougar Huddle. Oregon State vs. Washington State. 6.11.1948, 11–12.
- 20 Honors: J. Fred Bohler Award Winners. 2008 Cougar Football Media Guide, 134.
- 21 Honors: Laurie Niemi Award Winners. 2008 Cougar Football Media Guide, 135.
- 22 He is Footballs Lineman of week but Niemi Wants to Be Fullback. Milwaukee Journal 21.10.1948, 2.
- 23 PCC Contributes Five to All-Stars. Stanford Daily 5.8.1949, 3.

- 24 Chicago College All Star Game. Viitattu 19.12.2015 https://en.wikipedia.org/wiki/Chicago_College_All-Star_Game
- 25 The 1947 Chinook. State College of Washingtonin vuosikirja, 232.
- 26 Laurie Niemi Signs With Redskins. Spokane Daily Chronicle 23.12.1948, 34.
- 27 Detroit Gets Doak In Trade for Rauch. Washington Post 22.12.1948, 20.
- 28 Heat Wave Morale Note, Skins Leave Today. Washinton Post. 29.7.1949, B5.
- 29 Lauri Niemi. Viitattu 2.1.2015 <http://www.pro-football-reference.com/players/N/NiemLa00.htm>
- 30 Rich Tandler 2002:The Redskins From A To Z, 46.
- 31 Sale to Lions Break for Brian Bell. Washington Post 8.9.1949, 17.
- 32 Niemi Tells Pro Ball Experience. Washington State Evergreen, student newspaper 14.9.1958, 20.
- 33 Rich Tandler 2002:The Redskins From A To Z, 54.
- 34 Redskins Sign Two More Terps. Washington Post. 21.7.1953, 15.
- 35 Pro Football Reference Lauri Niemi. Viitattu 2.1.2015 <http://www.pro-football-reference.com/players/N/NiemLa00.htm>
- 36 He is Footballs Lineman of week but Niemi Wants to Be Fullback. Milwaukee Journal 21.10.1948, 2.
- 37 T.J. Troup 2014. The Birth of Football's Modern 4-3 Defence, 22.
- 38 Washington Redskins at Philadelphia Eagles. Viitattu 4.1.2016 <http://www.pro-football-reference.com/boxscores/195310020phi.htm>
- 39 Niemi Tries For B.C. Lions Post. Ellensburg Daily Record 13.7.1954, 8.
- 40 Hall-of-Famer outspent NFL.Vancouver Sun 27.1.2006, G6.
- 41 The BC Lions. Viitattu 13.9.2016 <https://stats.cfl.db.ca/team/bc-lions/>
- 42 Redskins Threaten Court Action to Stop Niemi's Jump. Washington Post 22.6.1954, 31.
- 43 Ex-Cougar Gridder Wins Court Action. Spokane Daily Chronicle 26.8.1954, 83.
- 44 Court Lifts Canada Ban On Niemi.Washington Post 26.8.1954, 1.
- 45 Hall-of-Famer outspent NFL.Vancouver Sun 27.1.2006, G6.
- 46 Niemi Tells Pro Ball Experience. Washington State Evergreen, student newspaper 14.9.1958, 20.
- 47 Laurie Niemi Resigns As A Head Coach At North Central. Spokane Daily Chronicle 25.6.1951, 17.
- 48 MSU coach, aid in crash. Billings Gazette 25.5.1956, 1.
- 49 Grizzlies Still Seaking coach. Billings Gazette 25.5.1958, 17.
- 50 Niemi Named Grid Assistant. Washington State Evergreen, student newspaper 16.4.1958,6.

- 51 Eagles Staff Is Completed. Gettysburg Times 2.3.1961,2.
- 52 Stan Hochman:They Don't Make NFL Drafts Like They Used To. Viitattu 4.1.2016 http://2009-04-22/sports/24984102_1_mock-drafts-eagles-assistant-coaches
- 53 Wolman Takes Over Eagles and Drops Skorich as Coach. New York Times 22.1.1964, 45.
- 54 Cougar Football Media Guide 2008, 171.
- 55 NW Gridiron Drills. Walla Walla Union Bulletin. 5.10.1965, 9.
- 56 Sweeney Gets Help at WSU. Billings Gazette 12.1.1968, 14.
- 57 Washington State Evergreen, student newspaper 20.10.1978, 11.
- 58 On Your Mark. Washington Centralia-Chehalis Daily Chronicle 29.2.1968, 4.
- 59 Final Services Held For Laurie Niemi. Desert Sun 23.2.1968, 12.
- 60 Niemi Was A Big Man. Spokesman-Review 21.2.1968, 46.
- 61 Niemi Presence Feel Here Today. Football Program Washington State University vs Idaho. 21.9.1968, 2.
- 62 Lindgren A Success. Spokane Daily Chronicle. 21.10.1978, 3.
- 63 Honors: Laurie Niemi Award Winners. 2008 Cougar Football Media Guide, 134.
- 64 Honors: Laurie Niemi Award Winners. 2008 Cougar Football Media Guide, 193.
- 65 WSU Hall of Fame. Viitattu 16.6.2016 <http://washingtonsportshof.com/induction.htm>